

PREFACI A
L'EDICIÓ INCOMPLETA DE LA
'TEOLOGIA GERMÀNICA'

(4 de desembre, 1516)
WA 1:(152)153

INTRODUCCIÓ

Una de les perles més preuades de la mística medieval és sens dubte la petita obra que sol ser coneguda com *Teologia germànica* (*Theologia Deutsch*). La seva troballa i conservació es deu en gran mesura a l'interès que va despertar aquest llibret en Luther, el qual en sentí una gran admiració des que el va llegir per primera vegada¹, la qual cosa probablement va succeir en algun moment de la tardor/hivern de 1516. En efecte, en aquells mesos va arribar a les seves mans un exemplar incomplet d'aquest deliciós escrit «sense títol ni nom», que al cap de poc va fer publicar, tot posant-hi un llarguíssim títol explicatiu de collita pròpia, a saber: *Un llibret espiritualment noble sobre la correcta distinció i comprensió del que és el vell i el nou home, del que és el fill d'Adam i el de Déu, i com Adam ha de morir en nosaltres i Crist ressorgir-hi* (*Ein geistlich edles Büchlein von rech-*

1. Segons diverses fonts, l'exemplar manuscrit de la *Theologia Deutsch* que va arribar a les mans de Luther en aquell moment procedia d'algun establiment de l'orde Teutònic localitzat a Prússia Oriental o dels germans agustins eremites de Colònia, potser gràcies a la intervenció directa d'un dels seus germans d'orde, atret també pel misticisme que traspuava aquell petit tractat, com ara Johannes Lang o el seu superior Johann von Staupitz.

ter Unterscheidung und Verstand, was der alte und neue Mensch sei, was Adams und was Gottes Kind sei, und wie Adam in uns sterben und Christus erstehen sollt). L'agustí va afegir-hi també un breu pròleg a aquesta edició, que tot seguit presentem per primera vegada traduït al català. Encara que petit en extensió, aquest fou el primer text publicat pel futur reformador, puix que fins aleshores només havia fet imprimir textos bíblics per als seus alumnes per tal de facilitar-los la presa de notes durant les classes. Més tard, el 1518, pogué aplegar el contingut complet d'aquella devota obra i la va fer tornar a publicar també amb un pròleg seu, revisat i corregit, però amb el títol més abreujat i senzill de: *Eyn Theologia Deutsch*², d'on prové el títol uniforme que se sol emprar per citar-la. Avui sabem que aquest opuscle fou escrit pels volts de 1350 per un autor anònim del que podem suposar que pertanyia a l'orde Teutònic i estava arrelat a la ciutat de Frankfurt del Main o rodalies, on segurament treballava «com a sacerdot o zelador» (Hoffman 1980: 2).

Encara que el 1516 l'obra no es trobava completa, va tenir una influència cabdal sobre el pensament teològic que Luther va desenvolupar durant aquells primers anys. En efecte, el wittenberguès va decidir publicar-la perquè, segons la seva opinió, era adequada per transmetre a un ampli públic les idees teològiques que llavors eren centrals per a ell, en sintonia amb la «teologia de la humilitat» (cf. Zecherle 2019: 76). Així sabem, per exemple, que va enviar-ne un exemplar al seu gran amic Spalatin, acompanyat d'una missiva, en què li transmet una calorosa recomanació d'aquest opuscle perquè el llegís sens falta³. Cal suposar que també es refereix a aquesta obra fragmentària en una altra carta a Spalatin, quan l'anomena *Adam*.

2. Que podem traduir per *Una teologia alemanya* o *Una teologia germànica*, com hem preferit fer nosaltres.

3. WABr 1:77.58–64 (n. 30, 14 de desembre, 1516).

En aquesta missiva, l'exalta com un escrit únic des del punt de vista teològic, tot afirmant que ni l'eruditíssim Erasme ni el seu tan lloat Jeroni podrien haver estat capaços de produir-ne un de semblant⁴. Molt probablement Luther no posseïa, per aquesta primera edició, més contingut manuscrit del que finalment va incloure a la versió impresa, que és aproximadament la quarta part de l'obra sencera⁵. Ara presentem, com hem dit abans, el prefaci que Luther va compondre per a la primera edició, la impressió de la qual va ser enllestida el 4 de desembre (dia de Santa Bàrbara) del 1516, per l'impressor de Wittenberg, Johann Rhau-Grunenberg (també Grünneberg o Gronenberg, m. 1522)⁶. Una reimpressió amb el mateix títol va ser publicada a Leipzig el 1518 per la impremta de Wolfgang Stöckel.

PREFACI [A L'EDICIÓ INCOMPLETA DE LA 'TEOLOGIA GERMÀNICA']⁷

En primer lloc, aquest petit llibre amonesta tots els que vulguin llegir-lo i entendre'l, especialment aquells que posseeixin una raó

WA
153

4. WABr 1:96.7–12 (n. 39, 6 de maig, 1517).

5. Luther va editar els capítols 7 al 26, dins dels quals també faltaven alguns passatges més o menys llargs del contingut original.

6. Probablement va néixer a Grüneberg, a Silèsia, i tenia la seva impremta al monestir agustí de Wittenberg, on s'allotjava Martí Luther aleshores. Podríem dir que fou el primer impressor de Wittenberg, ja que la primera obra impresa d'aquella ciutat, documentada el 1509, va sortir del seu taller.

7. *Vorrede zu der unvollständigen Ausgabe der „deutschen Theologie“.*

clarivident i una ment assenyada, perquè no es precipitin a jutjar-lo a primer cop d'ull. Perquè en alguns passatges sembla poc versat, o bé que parla d'una manera allunyada a com ho fan habitualment els predicadors i els mestres⁸. En efecte, no sura sobre la superfície com fa l'escuma sobre l'aigua, sinó que ha estat recollit del fons del Jordà per un veritable israelita, el nom del qual Déu el coneix i no serà conegut per ningú més que Ell. Car, en aquest cas, l'opuscle es troba sense títol ni nom, però, si jutgem segons el possible propòsit, diria que tracta la qüestió gairebé a la manera de l'il·lustre Dr. Tauler, de l'orde dels Predicadors⁹. Ara bé, sigui com sigui, la veritat és que cal fer-se passar per neci o bé esdevenir un neci per capir la doctrina fonamental de les Sagrades Escripures, com recorda l'apòstol Pau a **1Co 1[23–24]**: «Nosaltres prediquem el Crist, [que és] una insensatesa per als pagans, però saviesa de Déu per als sants».

F. Martí Luder
ho subscriu.

8. Precisament el valor d'aquest petit llibre rau, per a Luther, en què pel seu llenguatge i per les seves afirmacions extretes de l'Escriptura es posen en qüestió les expectatives tradicionals. L'autor anònim (conegut com *Der Frankforter*) era pròxim als cercles dels anomenats 'Amics de Déu' (*Gottesfreunde*), un grupuscle de místics alemanys que va aparèixer entre 1339 i 1343 arran de la predicació del Mestre Eckart (ca. 1260–1327). L'agustí va arribar a dir que, després de la Bíblia i les *Confessions* d'Agustí, era l'escrit que més li havia ensenyat sobre Déu, Crist, l'home i el món (cf. WA 1:378.21–23).

9. Luther havia llegit Tauler a començaments de 1516. De fet, fa referència explícitament als escrits d'aquest místic alemany a l'explicació del seu curs sobre l'*Epístola als Romans*, en concret, quan comenta Rm 8,26, un escoli que va ser escrit com a molt tard el març de 1516. És raonable deduir, per tant, que Luther va conèixer les obres de Tauler abans que la *Theologia Deutsch*.